

ਮਹਾਸਭਾ

Before ਸੁਧੀ ਰੰਜਨ ਦਾਸ, ਸੀ.ਜੇ., ਐਨ.ਐਚ. ਭਗਵਤੀ। ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ, ਕੇ. ਸੁੱਬਾ ਰਾਓ
ਅਤੇ ਕੇ.ਐਨ. ਵਾਂਚੂ, ਜੇ.ਜੇ. ਮੈਸਰਸ ਘਾਇਓ ਮਲ ਅਤੇ ਪੁੱਤਰ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ

1957 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 481.

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (1950) ਅਨੁਛੇਦ 226- ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਕਰਤੱਵ ਦੀ
ਸਰਟੀਓਰੀ ਵਸਤੂ ਦੀ ਰਿੱਟ ਜਦੋਂ ਸਰਟੀਓਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ-
ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਲਈ-ਕੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਨੀਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਰਧ-
ਨਿਆਇਕ ਬਾਡੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ
ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨੀਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ
ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਨਹੀਂ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ
ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ ਦੀ ਗੈਰ-ਉਤਪਾਦਨ ਉਸ ਉਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਤਮ
ਕਰ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਰਟੀਓਰਰੀ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾ ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਵਾਪਸੀ ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰੇ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ) ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ 12 ਦਸੰਬਰ, 1955 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਹੁਕਮ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ, 1955 ਦੀ ਸਿਵਲ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 11-ਡੀ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ।

ਮਿ.ਆਰ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ (ਐਮ. ਆਰ. ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ)।

ਮਿ.ਆਰ. ਸੀ.ਕੇ. ਦਫਤਾਰੀ, ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਆਫ ਇੰਡੀਆ (ਐਮ/ਐਸ. ਐਚ. ਜੇ. ਉਮਰੀਗਰ ਅਤੇ ਟੀ. ਐਮ. ਸੇਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਸਦੇ ਨਾਲ)। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4।

ਡਾ. ਜੇ.ਐਨ. ਬੈਨਰਜੀ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ (ਐਮ. ਪੀ. ਸੀ. ਅਗਰ ਵਾਲਾ, ਐਡਵੋਕੇਟ। ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ)। ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਡੀ.ਏ.ਐਸ., ਸੀ.ਜੇ.-ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਸਮੱਗਰੀ ਜਲਦੀ ਹੀ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ: ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਉਹ 1922 ਤੋਂ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਡੀਲਰ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਫਾਰਮ L-1 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੱਖੇ ਗਏ ਹਨ। ਐਲ-2. ਐਲ-10 ਅਤੇ ਐਲ-11 ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਸਿਆਲਕੋਟ ਅਤੇ ਮੁਲਤਾਨ ਵਿਖੇ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ 1945 ਵਿੱਚ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਚਾਵੜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਅਹਾਤੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਐਲ-2 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਵੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਅਣਉਚਿਤਤਾ ਕਾਰਨ ਉਕਤ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਅੱਤਲ ਕਰਨਾ ਪਿਆ ਸੀ। ਚਾਵੜੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਦਾ ਅਹਾਤਾ। ਫਿਰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਵੰਡ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਫਿਰਕੂ ਦੰਗੇ ਹੋਏ ਅਤੇ ਉਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਬਣ ਸਕਿਆ।

ਨਵਿਆਇਆ. 1951 ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਰੋਲਬਾਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਫਾਰਮ L-1 ਅਤੇ L-2 ਦੋਵਾਂ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ (ਉਦਾ. 1) ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। 17 ਮਈ, 1951 ਨੂੰ, ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਪੱਤਰ (ਐਕਸ. 2) ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਰੋਲਬਾਗ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਐਲ-2 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਬਾਰੇ ਜਾਣੂ ਕਰਵਾਇਆ, ਦਿੱਲੀ। ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਉਦੋਂ ਤੋਂ ਹਰ ਸਾਲ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। 1954 ਵਿੱਚ, ਰੀਗਲ ਬਿਲਡਿੰਗਜ਼, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, ਜਿਸ ਕੋਲ ਅਜਿਹਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਸੀ, ਦੇ ਮੇਸਰਸ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਨੇਵੀ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਫਾਰਮ L-2 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ 21 ਜਨਵਰੀ, 1954 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ L-2 ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ (ਐਕਸ. 4) ਦਾਖਲ ਕੀਤੀ। ਉਸ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ, ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, ਉਹ "ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਸਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ"। ਕਰੀਬ 3 ਮਹੀਨਿਆਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣਾ ਅਤੇ ਇਹ ਸ਼ੱਕ ਕਰਨਾ ਕਿ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅੜਿੱਕਾ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਕੋਲ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨੇ 11 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ, 1954, ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ (ਐਕਸ. 5) ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕਰੋਲਬਾਗ ਜਿੱਥੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਐਲ-1 ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ: "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ। ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਜੇ ਅਸੀਂ 21 ਜਨਵਰੀ, 1954 ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਇਲਾਕੇ ਵਿੱਚ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਹਾਂ ਜਿਸਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰੀ ਉਚਿਤ ਸਮਝਦੇ ਹਨ"। ਇਸ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਦੁਆਰਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ 15 ਮਾਰਚ, 1954 ਨੂੰ, ਨੇ ਕਿਹਾ (ਐਕਸ. 6) ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ 18 ਮਾਰਚ, 1954 ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰ.

ਫਾਰਮ L-2 ਵਿੱਚ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਨੂੰ ਨਿਪਟਾਰੇ ਲਈ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ 7 ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਹੈ। ਇਹ 21 ਮਈ, 1954 ਦਾ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਇਲਾਕੇ ਆਦਿ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਭਾਵੀ ਇਤਰਾਜ਼ ਤੋਂ ਬਚਣ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਖੇਤਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਆਈ ਹੈ। ਮੈਸਰਸ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਨੇਵੀ ਸਟੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਮਰਪਣ ਦਾ। ਪੱਤਰ ਇਸ ਬੇਨਤੀ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਜਲਦੀ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਜਾਣ। 30 ਜੁਲਾਈ, 1954 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਲੰਮਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ (ਐਕਸ. 8) ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਨਸਾਫ਼ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਉਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਦੂਜੇ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: "ਹੁਣ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦੋਸਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਪਰੋਕਤ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੇ ਰਾਹ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੀ ਇਕੋ-ਇਕ ਰੁਕਾਵਟ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਕੇ ਕਿ ਸਾਡੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਵਾਪਸ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਫਰਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਿਰਫ ਪੰਜ ਜਾਂ ਛੇ ਹੋਰ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਵਿੱਚ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਤੁਹਾਡੇ ਕੋਲ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਿਰਵਿਘਨ ਸਫ਼ਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ।" ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਕੋਲ ਭੇਜਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਸਹੀ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਣਵਾਈ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ 13 ਅਗਸਤ, 1954 ਨੂੰ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ, ਵਿੱਤ ਦੁਆਰਾ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਫਿਰ 31 ਅਗਸਤ, 1954 ਦੀ ਮਿਤੀ 31 ਅਗਸਤ, 1954 ਨੂੰ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 295/ਸੀ/54 ਲਿਖਿਆ, ਜਿਸ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ੀ 'ਤੇ ਜਨਰਲ. ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਹੀ ਅਤੇ ਸਹੀ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਗਏ ਹਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਦੋ ਹੋਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ ਹੇਮ ਰਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 5), ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਤਮ ਪੈਰੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ: "ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੀ ਜੋੜਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦਾ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਸਦਾ ਕੋਈ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੁਝ ਅਹਾਤੇ ਦੇ।" ਸਿੱਟਾ ਇਹ ਨਿਕਲਿਆ ਕਿ "ਹਾਲਾਤ ਵਿੱਚ ਮੇਸਰਸ ਘਿਓ ਮਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।" ਇਹ ਜ਼ਾਹਰ ਹੈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਯਾਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸੀ. ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੰਬੋਧਿਤ 21 ਮਈ, 1954 ਦੇ ਪੱਤਰ (ਐਕਸ. 7) ਦੁਆਰਾ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਖੇਤਰ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਵੀ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਵੀ ਹੋਵੇ, 11 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਦਬਾਉਣ ਲਈ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਪੱਤਰ (ਐਕਸ. 9) ਲਿਖਿਆ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ 21 ਮਈ, 1954 ਦੇ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਐਕਸ. 7) ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਉਸੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ 31 ਅਗਸਤ, 1954 ਦਾ ਆਪਣਾ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਐਗਜ਼ੀਬਿਟ 9 ਏ ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ, ਵਿੱਤ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਦੀ ਡਾਕ ਰਸੀਦ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ, ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕਰਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ। ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇਹ ਮੰਨ ਰਹੇ ਸਨ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਢੁਕਵੀਂ ਥਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਹੈ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ (ਐਕਸ. 10) ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 11 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਐਲ-1 ਲਈ ਆਪਣੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਕਰੋਲਬਾਗ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਐਚ-32 ਕਨਾਟ ਸਰਕਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਲਈ ਲਾਇਸੈਂਸ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ L-1 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਬਦਲਾਅ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ H-32 ਕਨਾਟ ਸਰਕਸ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਨਿੱਜੀ ਸਹਾਇਕ ਨੇ ਜਵਾਬ ਦਿੱਤਾ (ਐਕਸ. 11) ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਹੈ। 8 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਐਲ-1 ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਕਰੋਲਬਾਗ ਤੋਂ ਕਨੌਟ ਸਰਕਸ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਬਾਰੇ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਰੀਮਾਈਂਡਰ (ਐਕਸ. 12) ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕਾਗਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ 3 ਸਤੰਬਰ 1954 ਨੂੰ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਕੇ ਮਜ਼ਮਦਾਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਨੋਟ ਦੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਸਾਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਬਿਆਨ ਮਿਲਦਾ ਹੈ: "ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ (ਮੈਸਰਸ ਘਿਓ ਮਾਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼) ਕੋਲ ਕਨਾਟ ਸਰਕਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।" ਨੋਟ ਇਸ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਸਮਾਪਤ ਹੋਇਆ ਕਿ, ਜੇਕਰ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੈਸਰਸ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ ਹੇਮ ਰਾਜ (ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 5)। 8 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਨੂੰ ਫਾਈਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਨੇ 14 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਹੁਕਮ ਦਰਜ ਕੀਤਾ: "ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।" ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੋਵੇ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਆਫ ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ ਐਕਟ (1951 ਦਾ 49) ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਦਸੰਬਰ ਨੂੰ

14, 1954, ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ, ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। 15 ਜਨਵਰੀ, 1955 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਐਲ-1 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਬਦੀਲੀ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ, ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਨੇਵੀ ਸਟੋਰਾਂ ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋ ਗਈ ਸੀ।, ਮੈਸਰਸ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ- ਹੇਮ ਰਾਜ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ. 5) ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। 24 ਦਸੰਬਰ 1954 ਨੂੰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ (ਸਾਬਕਾ 14), ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ (ਸਾਬਕਾ 15) ਅਤੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ (ਉਦਾ. 16) ਨੂੰ ਲਿਖਤੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ। ਮੈਸਰਸ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਤੇ/ਜਾਂ L-2 ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ। ਉਹਨਾਂ ਤਿੰਨ ਅੱਖਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਤਿੰਨ ਡਾਕ ਰਸੀਦ (ਐਕਸ. 16A, 16B, 16C) ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ।

ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਾ ਮਿਲਣ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 21 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ) ਨੂੰ ਧਾਰਾ 226 ਅਧੀਨ ਢੁਕਵੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਜਾਂ ਹੁਕਮਾਂ ਲਈ ਦਰਖਾਸਤ ਦਿੱਤੀ, ਪਰ ਉਦੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀ ਸੀ। ਮਾਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ ਨੇ ਸੰਖੇਪ ਵਿੱਚ ਉਸ ਰਿੱਟ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਆਰਟੀਕਲ 133 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਣਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਤੋਂ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਉਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਹੋਰ ਵੇਰਵਿਆਂ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਦੇ ਬਾਅਦ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਸੀ

ਕਿ L-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੈਸਰਸ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਆਪਣੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ (ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਵੀਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਜਿਸ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਉੱਠੀ ਹੈ।

ਮੌਜੂਦਾ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 7 ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (1) ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ, (2) ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਦਿੱਲੀ, (3) ਆਬਕਾਰੀ ਅਤੇ ਕਰ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, (3 ਏ) ਸਕੱਤਰ, ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ। (3 ਬੀ) ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ, (4) ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ (5) ਮੈਸ. ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੁੱਖ ਆਧਾਰ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਕਦੇ ਵੀ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ, ਜੋ ਕਿ, ਚੌ. ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ. ਪੰਜਾਬ ਐਕਸਾਈਜ਼ ਐਕਟ (1914 ਦਾ ਪੰਜਾਬ 1) ਦੀ ਧਾਰਾ 59 ਦੇ ਤਹਿਤ ਬਣਾਏ ਗਏ ਦਿੱਲੀ ਲਿਕਰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਰੂਲਜ਼, 1935 ਦੇ 5, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਤੱਕ ਵਿਸਤਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਸ਼ਰਾਬ ਦੇ ਥੋਕ ਅਤੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾ ਲਈ L-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਇਕੋ-ਇਕ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਸੀ। ਜਨਤਾ ਲਈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 ਨੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਵਿੱਚ ਨਿਹਿਤ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਭਾਗ C ਸਟੇਟਸ ਐਕਟ ਦੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਢੁਕਵੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ, ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਜਾਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ (ਏ) ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰ. 5 ਨੂੰ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਅਤੇ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, (ਬੀ) ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰ. 4 (ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ) ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਅਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਪ੍ਰੀਮਿਸ ਆਦਿ ਦੀ ਅਨੁਕੂਲਤਾ ਬਾਰੇ ਉਚਿਤ ਜਾਂਚ

5 ਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ। ਅੱਗੇ ਅਤੇ ਹੋਰ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਦੇ ਸੁਭਾਅ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਆਮ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਹੈ।

ਇੱਕ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਕੇ ਮਜ਼ਮਦਾਰ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ 1 ਤੋਂ 4 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਇਹ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਤ ਸਾਰੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਤੱਥ ਮੰਨਿਆ; ਪਰ ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੇ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਕੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਇੱਕ ਸੰਯੁਕਤ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਤੱਥ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਗ੍ਰਹਿ ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ, ਟੈਰੀ ਅਤੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕਾਪੀ ਮੰਗੀ ਸੀ। ਮੈਸਰ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਸੰਯੁਕਤ ਤਾਜ਼ਾ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ (ਸ਼੍ਰੀ ਐਸ ਕੇ ਮਜ਼ਮਦਾਰ) ਵੱਲੋਂ ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਐਫ਼ ਡੇਵਿਟ ਦੇ ਪੈਰਾ 13 ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਕਿਉਂਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ n ਅਪੀਲ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਦੀ ਕਾਪੀ ਦੇਣ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੀ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਦਿਮਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨਹੀਂ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠ ਨਹੀਂ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਚ ਰਹੇ ਸਨ, ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀ। ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਬਣਾਏ ਜਾਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅਸਲ ਹੁਕਮ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ।

ਇੱਕ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੁਆਰਾ. ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਪੈਰਾ 2 ਜੋ ਬਿਲਕੁਲ ਸਹੀ ਸੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"(2) ਕਿ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰੇ 7 ਅਤੇ 8 ਅਤੇ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਹਲਫਨਾਮੇ ਦੇ ਪੈਰੇ 10 ਅਤੇ 11 ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਲਈ ਕੋਈ ਪ੍ਰੋਪਰ ਰਿਟਰਨ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਅਸਲ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਨੋਟਿੰਗ ਆਦਿ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਉਹ ਹੁਕਮ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਵਾਬਦੇਹੀਆਂ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, ਜੋ ਕਿ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। L-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸਮਰੱਥ ਅਥਾਰਟੀ ਨੇ ਹੀ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹਨ। ਜਵਾਬ ਟਾਲ-ਮਟੋਲ ਵਾਲੇ ਹਨ। ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕਿਸ ਨੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ, ਭਾਵ, ਕੀ ਇਹ ਕਲਰਕ ਸੀ ਜੋ ਨੋਟਿੰਗ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੀ ਕੁਲੈਕਟਰ ਜਾਂ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਜਾਂ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਜਿਸ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕੀਤਾ ਹੈ।"

ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ 11 ਅਪ੍ਰੈਲ 1955 ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ:

"ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਬੰਧਤ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜਾਂ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਜਾਵੇ।"

ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇੱਕ ਜਵਾਬ ਪੈਰਾ 3 ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸਨ: -

"(3) ਕਿ ਮੈਂ ਸਬੰਧਤ ਕਾਗਜ਼ਾਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਵਿਚਾਰਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।"

ਹੋਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਮੈਸਰਸ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਉਹਨਾਂ ਸਾਰੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਭੇਜਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਮਾਨਯੋਗ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਹੁਕਮ ਅਨੁਸਾਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ।"

ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸੀ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਕਿਹੜੇ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜਾਣ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਰ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਂਦੇ ਹੋਏ ਤੁਰੰਤ ਸਨ। ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਖਾਸ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਉਸ ਤੋਂ ਘੱਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਕਾਰਡ ਦੁਆਰਾ ਸਹੁੰ ਚੁੱਕਣਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ 8 ਅਗਸਤ, 1955 ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਰੁਖ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਦੱਸਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿ ਕਿਵੇਂ ਜਵਾਬਦੇਹ ਅਸਲ ਮੁੱਦੇ ਤੋਂ ਬਚ ਰਹੇ ਸਨ, ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 5 ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਸੀ। - ਰਾਇਟੀ, ਨੇ ਮੈਸਰਸ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਮੈਸਰਸ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਲ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਸਮੇਤ ਕੇਸ ਦਾ ਅਸਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ- ਹੇਮ ਰਾਜ। 19 ਅਗਸਤ 1955 ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਰਿਕਾਰਡ ਮੰਗਵਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਹੀ ਚੀਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਉਹ ਸੀ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ, ਦਾ ਪੱਤਰ।

ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਿਤੀ 14 ਦਸੰਬਰ, 1954, ਜਿਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ।

ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਤੋਂ 4 ਲਈ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸੌਲੀਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਿਸ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਉਹ ਸਾਲ 1954/1955 ਲਈ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਮਿਆਦ ਲੰਮੀ ਹੋ ਚੁੱਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਬੇਅਸਰ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਆਮ ਪ੍ਰਥਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਫਾਰਮ ਐਲ-2 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਕੁਲੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਸਾਲ-ਦਰ-ਸਾਲ ਲਗਭਗ ਸਵੈਚਲਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਵਿਆਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਲਾਇਸੈਂਸਧਾਰੀ ਲੱਭਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਬਕਾਰੀ ਨਿਯਮ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਨਵਿਆਉਣ ਦੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ L-2 ਵਿੱਚ ਲਾਇਸੈਂਸ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਸੇ ਬਾਹਰੀ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀ ਨੂੰ ਯੋਗ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ- ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ- ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਇਹ ਬਹੁਤ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ 1954/1955 ਲਈ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਧਾਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਮੈਸਰਜ਼ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਨੇਵੀ ਸਟੋਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਅਜੇ ਵੀ ਭਰੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਜੇ ਵੀ ਸਮਰੱਥ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧੇ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਰਾਬ ਲਾਇਸੈਂਸ ਨਿਯਮਾਂ, 1935 ਦੇ ਚੈਪਟਰ 5 ਦੇ ਨਿਯਮ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਹਾਲਾਂਕਿ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ, ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ, ਅਤੇ

ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 2, 3, 3 ਏ, 3 ਬੀ ਅਤੇ 4 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਫਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਜਾਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਟੀ ਸਮੱਗਰੀ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਾਲਾ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਉੱਦਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਜਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸਰਲ ਅਤੇ ਸਿੱਧਾ ਰਸਤਾ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਏ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦਾ ਸਹਾਰਾ ਲਿਆ ਹੈ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸਯੋਗ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੱਕੀ ਯੰਤਰਾਂ ਨੂੰ ਅਪਣਾਏ ਜਾਣਾ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਮਨ 'ਤੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਨੇਕ-ਨਿਹਚਾ ਪ੍ਰਤੀ ਅਨੁਕੂਲ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਦਾ ਕਰਨ ਲਈ ਗਿਣਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਸਰਟੀਓਰੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਕੋਈ ਨਿਯਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਘਟੀਆ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਨਿਯਮ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਨਾਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਵਾਪਸੀ ਸਰਟੀਓਰੀ ਦੀ ਰਿੱਟ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਸੁਪੀਰੀਅਰ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਜਾਂਚ ਲਈ ਨੀਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਬਾਡੀ ਦੇ ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਨੂੰ ਲਿਆਉਣਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਕਿ ਨੀਵੀਂ ਅਦਾਲਤ ਜਾਂ ਅਰਧ-ਨਿਆਇਕ ਸੰਸਥਾ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡਾਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਨਾ ਹੋਣਾ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹਾਰ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਜਿਹੀਆਂ ਰਿੱਟਾਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਧਿਕਾਰਤ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਬਾਈਪਾਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਸ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਦੀ ਜ਼ੋਰਦਾਰ ਨਿਖੇਧੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਮੌਜੂਦ ਤੱਥ ਸਥਿਤੀ ਦਾ ਖੁਲਾਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਜੋ ਕਿ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਰਾਜ ਦੇ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਟ੍ਰੈਕਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਨੂੰ, ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਵਿੱਚ ਕਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਦੌਰਾਨ ਤੁਰੰਤ ਸਾਰਾ ਰਿਕਾਰਡ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ।

ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਮੁੱਖ ਸਵਾਲ ਦੱਸਿਆ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਸਾਨੂੰ ਦਲੀਲਾਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕੀ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ-ਹੋਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੋ ਆਧਾਰਾਂ 'ਤੇ ਹਾਂ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ, ਅਰਥਾਤ (1) ਕਿ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ ਇਕ ਹਲਫ਼ਨਾਮਾ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੋਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਅਤੇ (2) ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਖਾਸ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਜੋ ਤੱਥ ਉਭਰ ਕੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆ ਰਹੇ ਹਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੋਵਾਂ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਗਲਤਫਹਿਮੀ ਵਿਚ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਵਿੱਤ ਸਕੱਤਰ ਦੁਆਰਾ ਤਸਦੀਕ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਾਰੇ ਸਟੇਟਮੈਂਟਾਂ ਅਤੇ ਹਲਫ਼ੀਆ ਬਿਆਨਾਂ ਦਾ ਸਾਰ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਪੇਸ਼ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਾਂ ਕੋਈ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਆਪਣੀ ਆਮ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਵੀ ਦੱਸਿਆ ਕਿ 14 ਦਸੰਬਰ 1954 ਦੇ ਪੱਤਰ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਫੈਸਲਾ ਲਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਅਤੇ ਇਸ ਬਾਰੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਆਉਣ ਲਈ ਆਜ਼ਾਦ ਹਾਂ।

ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਸਮੇਤ ਰਿਕਾਰਡ, ਜੋ ਹੁਣ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਾਈਲਾਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦਾ

ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਂ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਂ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਨੋਟ। ਕੀ ਬਦਲਿਆ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ (ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨੰਬਰ 3) ਨੇ 31 ਅਗਸਤ, 1954 ਦੇ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਦੁਆਰਾ, ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਇੱਕ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੋਈ ਥਾਂ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਨਾਟ ਪਲੇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ, ਉਸ ਸਮੇਂ 3 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਨੋਟ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਜੇ ਹੋਰ ਕੁਝ ਨਹੀਂ, ਤਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਅਹਾਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ (ਜੋ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਸਹੀ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਸੀ) ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ- ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿ 14 ਸਤੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਸ. ਨੇ ਉਸ ਅਨੁਸਾਰ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਆਰਡਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ ਨੇ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ 14 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖ ਕੇ ਸੂਚਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੈਸਰਜ਼ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਦਰਸਾਉਣ ਲਈ ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨਾਲ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਤੋਂ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਦੀ ਬੇਮਿਸਾਲ ਤਾਕਤ, ਜੋ ਹੁਣ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਿਖਾਈ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ, ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਕਿ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਰਿਕਾਰਡ ਹਨ, ਉਸ ਲਈ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸੀ. ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ, ਪਰ ਉਹ ਇਸ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ ਦੇ ਪੱਤਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ. ਵਿੱਤ, ਮਿਤੀ 14 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਜੋ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਉਸ ਬਾਰੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਉਠਾਏ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲਿਸਟਰ-ਜਨਰਲ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਪੱਤਰ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਜਾ ਕੇ ਇਹ ਪੁੱਛਣ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਸਾਲੀਸਿਟਰ-ਜਨਰਲ ਨੂੰ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿ ਇਹ ਪੱਤਰ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਾ ਰੂਪ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ 17 ਮਾਰਚ, 1952 ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਇਕ ਨਿਯਮ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਉਸ ਨੂੰ ਪਾਰਟ ਸੀ ਸਟੇਟਸ ਐਕਟ (49 ਦੀ ਗਵਰਨਮੈਂਟ ਆਫ ਸੀ) ਦੀ ਧਾਰਾ 38 (3) ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ। 1951), ਇੱਕ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਦਿੱਲੀ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਜਾਂ ਸਾਧਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਵਿਅਕਤੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇਹੀ ਸਵਾਲ ਬਾਕੀ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਹ ਪੱਤਰ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਹੈ? ਉਹ ਪੱਤਰ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਸਫ਼ਾਈ ਟਿਕੀ ਹੋਈ ਹੈ, ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ:-

"ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਸਕੱਤਰੇਤ, ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ ਨੰਬਰ F. 10(139)/54-GA & R.

ਮਿਤੀ 14 ਦਸੰਬਰ, 1954

ਤੋਂ

ਸ਼੍ਰੀ ਐਮ.ਐਲ.ਬਤਰਾ, ਐਮ.ਏ., ਪੀ.ਸੀ.ਐਸ. ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ, ਵਿੱਤ (ਖਰਚਾ),
ਸਰਕਾਰ, ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ।

ਨੂੰ

ਸ਼੍ਰੀ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ, ਐਮ.ਏ., ਆਈ.ਆਰ.ਐਸ. ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ
ਰਾਜ, ਦਿੱਲੀ।

ਵਿਸ਼ਾ: -ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ।

ਸਰ,

ਉਪਰੋਕਤ ਵਿਸ਼ੇ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਪੱਤਰ ਨੰ: 295/ਸੀ/54, ਮਿਤੀ 31 ਅਗਸਤ, 1954

ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ, ਮੈਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਲਈ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਚੀਫ਼

ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਸ.

ਮੈਸਰਸ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਨੇਵੀ ਸਟੋਰਸ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਪਣ ਕੀਤੇ L-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਮੈਸਰਸ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ-ਹੋਮ ਰਾਜ, ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਆਬਕਾਰੀ ਮੈਨੂਅਲ, ਖੰਡ II ਦੇ ਨਿਯਮ 5.1 ਦੇ ਨਿਯਮ 5.1 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਕੇ ਖੁਸ਼ੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। . ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਇਸ ਸਕੱਤਰੇਤ ਨੂੰ ਸੂਚਿਤ ਕਰਕੇ ਸਬੰਧਤ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਲੋੜੀਂਦਾ ਲਾਇਸੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਤੁਹਾਡਾ ਵਫ਼ਾਦਾਰ.

(Sd.)/- ਐੱਮ.ਐੱਲ.ਬਤਰਾ।

ਅੰਡਰ ਸੈਕਟਰੀ. ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਵਿੱਤ (ਐਕਸਪ.)
ਦਿੱਲੀ ਰਾਜ।"

ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਵਿਭਾਗੀ ਸੰਚਾਰ ਹੈ। ਦੂਸਰੀ ਥਾਂ ਇਹ ਆਬਕਾਰੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਵੱਲੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਗੱਲਬਾਤ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜ਼ਾਹਰ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ 31 ਅਗਸਤ 1954 ਦੇ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਪੱਤਰ ਦਾ ਜਵਾਬ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ। ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਲੇਖਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਕਿਸ ਦੁਆਰਾ ਕੁਝ ਕਹਿਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਗੱਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਸਗੋਂ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਸੰਚਾਰ ਹੋਣ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੈ- ਕਿਸੇ ਅਣਪਛਾਤੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਜੋ ਹੁਕਮ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਦਰਅਸਲ 2 ਫਰਵਰੀ, 1955 ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਜਵਾਬਦਾਤਾਵਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪੈਰਾ 7 ਵਿੱਚ, ਇਸ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ "5 ਵੇਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗਰਾਂਟ ਦੀ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ" ਦੱਸੀ ਗਈ ਹੈ। ਇੱਕ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਜੋ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ, ਸ਼ਾਇਦ ਹੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦਾ ਉਸ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਪੱਤਰ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਬਿਆਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ "ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦੁਆਰਾ" ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨੂੰ ਚੀਫ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਜੋਂ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ।

ਮੈਸਰਜ਼ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਸਲਾਹਕਾਰ। ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ-ਹਰਨ ਰਾਜ ਨੇ ਦੱਤਾਤ੍ਰੇਯ ਮੋਰੇਸ਼ਵਰ ਪੰਗਾਰਕਰ ਬਨਾਮ ਬੰਬੇ ਸਟੇਟ (1) ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਸਬੂਤ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਕਿ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੈਸਲਾ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕਮਿਸ਼ਨਰੀ ਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਿਆ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਸਿਰਫ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਇਸ ਧਾਰਨਾ ਦਾ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਰਾਜ. ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕਤਾ ਦੇ ਫਾਰਮ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਵਧਿਆ, ਪਰ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਤੱਥ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁੱਖ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਸ ਨੂੰ ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਆਰਡਰ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਜਾਂ ਸਹਿਮਤੀ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਬਕਾਰੀ ਐਕਟ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਿਆਂਇਕ ਸੀ ਜਾਂ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ 14 ਦਸੰਬਰ, 1954 ਦਾ ਪੱਤਰ ਬਾਅਦ ਵਾਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਵੇ।, ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਲਈ ਕਲਾ ਦੁਆਰਾ ਉਭਾਰਿਆ ਗਿਆ ਅਨੁਮਾਨ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 166 ਨੱਥੀ ਕਰੇਗੀ। ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮਾਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਵੈਧ ਆਦੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਜ਼ਰ ਵਿੱਚ ਮੈਸਰਸ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਨੇਵੀ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਬੰਦ ਕਰਨ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਖਾਲੀ ਥਾਂ। ਸਟੋਰ ਅਜੇ ਵੀ ਭਰੇ ਪਏ ਹਨ। ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 1954/1955 ਲਈ ਐਲ-2 ਲਾਇਸੈਂਸ ਦੀ ਗ੍ਰਾਂਟ ਲਈ ਸਨ। ਉਹ ਸਾਲ ਬੀਤ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਬਦਲੇ ਹੋਏ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਚੀਫ਼ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੂੰ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਉਹ 1954/1955 ਦੇ ਬੰਦ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਖਾਲੀ ਅਸਾਮੀਆਂ ਨੂੰ ਭਰਨ। Mesrs ਦੁਆਰਾ ਕਾਰੋਬਾਰ. ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਸਮੇਤ ਇਰਾਦਾ ਲਾਇਸੰਸਧਾਰਕਾਂ ਤੋਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੱਦਾ ਦੇ ਕੇ ਆਰਮੀ ਅਤੇ ਨੇਵੀ ਸਟੋਰਾਂ (1) 1952 S.C.R. 612 ਅਤੇ

ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਢੁਕਵੀਂ ਪਾਰਟੀ ਨੂੰ ਦੇਣ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਂਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅੱਗੇ-1 ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਲਈ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਨੂੰ ਇਸ ਅਪੀਲ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। ਜਿਸ ਤੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਅਪੀਲ ਉਠਾਈ ਹੈ। ਮੈਸਰਜ਼ ਗੈਂਡਾ ਮੱਲ-ਹੇਮ ਰਾਜ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਸਾਰਾ ਖਰਚਾ ਖੁਦ ਚੁੱਕਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਮਹਾਸਭਾ

Before ਟੀ.ਐਲ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਾ ਅਈਅਰ, ਪੀ.ਬੀ. ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ ਅਤੇ ਏ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.

ਸ਼੍ਰੀ ਨਿਊ ਰਾਮ, - ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਸੰਨੀ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ

1958 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 409.

ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ (1951 ਦਾ XLIII) - ਧਾਰਾ 33 ਅਤੇ 36, - ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਵੋਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ - ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਭਾਵੇਂ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ- ਧਾਰਾ 33 (5) ਦੇ ਉਪਬੰਧ - ਕੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ-ਨੁਕਸ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਹੋਵੇ-ਸੈਕਸ਼ਨ 123(7)(ਸੀ) ਅਤੇ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (2)-ਸੈਕਸ਼ਨ 116 ਏ-ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ-ਅਰਥ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ-ਤੱਥ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ-ਕੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ-ਇੰਡੀਅਨ ਐਵੀਡੈਂਸ ਐਕਟ (1872 ਦਾ I)-ਇੱਕ ਗਵਾਹ ਦਾ ਸਬੂਤ-ਕੀ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਹੋਣ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 33(5) ਦੀਆਂ ਲੋੜਾਂ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ ਨਾ ਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਖੁਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਦਲੀਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਸਵਾਲ ਵਾਲੇ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੋਟਰ ਹੈ। . ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮਾਇਨੇ ਰੱਖਦੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਨੂੰਨ ਉਹ ਮੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਕਨੂੰਨ ਖਾਸ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਵੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੈ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਸੈਕਸ਼ਨ 123 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (2) ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸੈਕਸ਼ਨ 46 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧੋਖਾਧੜੀ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਬਿਨਾਂ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ, ਉਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (2) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਲੋਕ ਨੁਮਾਇੰਦਗੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਏ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਨਤੀਜੇ ਸਿਰਫ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ; ਪਰ ਜੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ।

1958 ਦੇ ਆਰਡਰ ਨੰਬਰ 24 ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਵਿਖੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 13 ਮਈ, 1958 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ।

ਮਿ.ਆਰ. ਸੀ.ਬੀ.ਅਗਰਵਾਲਾ, ਸੀਨੀਅਰ ਐਡਵੋਕੇਟ (ਮਿ. ਨੌਨੀਤ ਲਾਲ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ), ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ,

M/S ਐਚ.ਐਸ. ਦੁਆਬੀਆ, ਕੇ.ਆਰ.ਚੌਧਰੀ ਅਤੇ ਐਮ.ਕੇ. ਰਾਮਾ- ਮੂਰਤੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੰਬਰ 1 ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ-

ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ,ਜ.-ਇਹ ਅਪੀਲ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਰਾਹੀਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸ੍ਰੀ ਬਾਰੂ ਰਾਮ ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜੌਦ ਹਲਕੇ ਤੋਂ ਪੰਜਾਬ ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ ਲਈ ਚੁਣੇ ਗਏ ਸਨ। ਇਸ ਹਲਕੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ 17 ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 13 ਉਮੀਦਵਾਰ ਵਾਪਸ ਚਲੇ ਗਏ ਅਤੇ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫ਼ਸਰ ਵੱਲੋਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਜਿਸ ਨਾਲ ਤਿੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਰਹਿ ਗਏ। ਉਹ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਾਰੂ ਰਾਮ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਸੰਨੀ ਅਤੇ ਹਰਕੇਸ਼ ਸਨ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 1 ਅਤੇ 2। 14 ਮਾਰਚ 1957 ਨੂੰ ਵੋਟਾਂ ਪਈਆਂ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਨਤੀਜਾ ਐਲਾਨਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਉਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵੋਟਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰ ਲਈਆਂ ਸਨ, ਉਸ ਨੂੰ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਘੋਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਪ੍ਰਸੰਨੀ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1, ਨੇ ਇੱਕ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਕਈ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਲਗਾਏ ਗਏ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ। ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਛੇ ਮੁਢਲੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਇਸ ਨੇ 29 ਨੂੰ ਉਠਾਇਆ।

ਗੁਣ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ. ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਸਦੇ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਨੇ ਉਕਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਾਰੇ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੋਜਾਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀਆਂ। ਜਵਾਬ 1 ਨੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ ਨੂੰ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਜਿਸ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।

ਫਿਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਕਿ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਇਸ ਗੱਲ ਨੂੰ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਨੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਚੋਣ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਕਿ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਧਾਰਾ 123(7) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਵੀ ਪ੍ਰਵਾਨ ਕਰ ਲਿਆ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਕਥਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਪ੍ਰੈਕਟਿਸ ਦਾ ਦੋਸ਼ੀ ਸੀ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇਕੋ-ਇਕ ਖੋਜ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਿਆ, ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਹੋਰ ਖੋਜ ਜੋ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਲਟਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਉਹ ਹੁਕਮ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਦੋਵੇਂ ਨੁਕਤੇ ਧਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਠਾਏ ਗਏ ਹਨ।

ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਮੌਕੇ ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਮੁੱਢਲਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਉਠਾਇਆ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਪੀਲ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲਾ 13 ਮਈ, 1958 ਨੂੰ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ 2 ਸਤੰਬਰ, 1958 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਆਮ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। 9 ਜੂਨ 1958 ਨੂੰ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਗਿਆ, ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 22 ਅਗਸਤ, 1958 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜੇਕਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਅਪੀਲ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੋਵੇਗੀ; ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜੇਕਰ ਉਕਤ ਮਿਆਦ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੋਵੇਗੀ। ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀਵਾਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 133 ਦੇ ਤਹਿਤ ਛੁੱਟੀ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਅਯੋਗ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਕਤ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਿਚ ਲੱਗੇ ਸਮੇਂ ਨੂੰ ਗਣਨਾ ਵਿਚ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸੀਮਾ ਦੀ ਮਿਆਦ. ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ ਕਿ ਲੋਕ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਐਕਟ (43 ਦਾ 1951) ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਏ (2) (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਐਕਟ ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ) ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਅਪੀਲ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਦਿਆਂ ਇਸ ਕੋਲ ਇੱਕੋ ਜਿਹੀਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਣਗੇ ਅਤੇ ਉਕਤ ਅਪੀਲ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰੇਗਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਅਸਲੀ ਡਿਕਰੀ ਦੀ ਅਪੀਲ ਸੀ ਜੋ ਇਸਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਥਿਤ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 133 ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸਿਵਲ ਕਾਰਵਾਈ ਲਈ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਣ ਵਾਲੀਆਂ ਚੋਣ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਹ ਨਾ ਸਿਰਫ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਸੀ, ਸਗੋਂ ਇਹ ਲਾਜ਼ਮੀ ਸੀ। ਦੇ ਤਹਿਤ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿਹਾ

ਲੇਖ। ਇਸ ਲਈ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਵਿਵਾਦਾਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਏ ਅਧੀਨ ਅਪੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਦੁਖੀ ਧਿਰਾਂ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਧਾਰਾ 133 ਅਧੀਨ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀਆਂ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲੋਂ ਯੋਗਤਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਦੀ ਦਲੀਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪ੍ਰਥਾ ਗਲਤ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 133 ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਏ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਪੀਲੀ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹੋਏ ਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਸਹੀ ਹਨ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਿਰਫ਼ ਆਮ ਅਭਿਆਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ; ਉਸਦੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਲਈਏ ਕਿ ਧਾਰਾ 133 ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਅਪੀਲ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਦਾ ਮੁਆਫ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਸੀਮਾ ਵਿੱਚ ਸੁੱਟ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਜੇਕਰ ਲੋੜ ਪਈ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੇਰੀ ਲਈ ਮਾਫ਼ ਕਰਾਂਗੇ। ਰਹੇ ਹਨ ਯੋਗਤਾਵਾਂ 'ਤੇ, ਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਹ ਖੋਜ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 123 (7) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਬੂਤ ਦੁਆਰਾ ਸਮਰਥਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਦਲੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 2(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ "ਸੈਕਸ਼ਨ 123 ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਕੋਈ ਵੀ ਅਭਿਆਸ"। ਸੈਕਸ਼ਨ 123(7) (ਸੀ) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਉਕਸਾਉਣਾ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਜਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨਾ-

ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਅਤੇ ਜੋ ਸੰਘ ਦੀ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਸੈਨਾ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਚੋਣ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਵੋਟ ਦੇਣ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਹੈ। ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 1 ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕੇਸ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਦੇ ਹਥਿਆਰਬੰਦ ਬਲਾਂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਹੈ, ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਹ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ 11 ਤੋਂ 13 ਮਾਰਚ 1957 ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪਿੰਡ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸ ਨੇ 14 ਮਾਰਚ 1957 ਨੂੰ ਪਿੰਡ ਕੋਟੜਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਨੰਬਰ 15 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ। ". ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੋਵੇਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ 11 ਤੋਂ 13 ਮਾਰਚ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸਰਗਰਮੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਉਹ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹਨ। ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਵਾਲ ਵਿਚਲੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਲਈ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਜੋ ਨੁਕਤਾ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਤੰਗ ਕੰਪਾਸ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਕੰਪਾਸ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਕੇ ਉਸਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ? ਧਾਰਾ 123 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਜਾਣਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (2) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਧਾਰਾ (7) ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਚੋਣ ਲਈ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਅੱਗੇ ਵਧਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜੇਕਰ ਉਹ ਇੱਕ ਚੋਣ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਜਾਂ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਜਾਂ ਉਸ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਕਾਊਂਟਿੰਗ ਏਜੰਟ"। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (2) ਦਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਧਾਰਾ 123 (7) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।). ਪਰ ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਸਿੱਟਾ ਕੱਢਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 46 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਧਾਰਾ 46*

ਚੋਣ ਲੜ ਰਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 25 ਅਧੀਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਰੇਕ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਜਾਂ ਧਾਰਾ 29 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (1) ਅਧੀਨ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਏਜੰਟਾਂ ਅਤੇ ਰਾਹਤ ਏਜੰਟਾਂ ਦੀ ਗਿਣਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਪੋਲ ਲਈ. ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਜਦੋਂ ਧਾਰਾ 123 ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ (2) ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਉਸ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਬਾਰੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਧਾਰਾ 46 ਦੇ ਅਧੀਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਹ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਉਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਲਈ ਅਜਿਹੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (2) ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਜੇਕਰ, ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕੋਈ ਵਿਅਕਤੀ ਧੋਖੇ ਨਾਲ, ਜਾਂ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ, ਉਕਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦਾ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ (2) ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਥਿਤੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਛੋਟਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਕੋਟੜਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ ਨੰਬਰ 15 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਫਿਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 123(7) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਆਪਣੇ ਸਿੱਟੇ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਤੱਥ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ? ਪਹਿਲਾ ਨੁਕਤਾ ਜਿਸ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਉਹ ਲਿਖਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹੈ ਜਿਸ ਰਾਹੀਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ। ਪ੍ਰਿੰਟ ਕੀਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ ਕੀਤੇ ਫਾਰਮ ਦੀ ਨਕਲ ਕਰਨੀ ਪਈ। ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਵਿਵਾਦਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਸ ਫਾਰਮ ਰਾਹੀਂ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ, ਉਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਅਜਿਹੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ।

ਫਾਰਮ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ "ਮੈਂ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ": (P.W. 48/1)। ਉਹੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਉਸ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਾਲ ਚੰਦ ਨੂੰ ਉਸੇ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਰੂਪਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਦੀ ਪਛਾਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਬਾਕੀ ਲਿਖਤਾਂ ਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਦੀ ਸਮਾਨਤਾ ਤੋਂ ਪਤਾ ਚੱਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਰੂਪਾਂ (ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕੋ ਲਿਖਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ) ਦੀ ਖੋਜ ਹੈ। ਤੱਥ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸੇ ਲੇਖਕ ਨੇ ਹੋਰਾਂ ਲਈ ਸਮਾਨ ਰੂਪ ਨਹੀਂ ਲਿਖੇ ਹੋਣਗੇ। ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੀ ਲਿਖਾਰੀ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਲਿਆ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਚੋਣ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਉਕਤ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ 'ਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ 1 ਨੇ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਜਿਸਦੀ ਉਸਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ ਨੇ ਅੱਧੇ ਵਿੱਚ ਉਸਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ; ਅਤੇ ਇਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸੱਚ ਜਾਂ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਨਾ ਮੰਨਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿ, ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116A ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟਾਂ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜਿਆਂ ਨੂੰ ਮਹੱਤਵ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਉਕਤ ਨਤੀਜੇ ਸਿਰਫ ਮੌਖਿਕ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਯਕੀਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੋ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਭਰੋਸੇਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਹੈ; ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਹ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਇਸ ਸਬੂਤ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਬੂਤ ਸਨ

ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂ ਨਹੀਂ; ਪਰ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਉਸ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿਚ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਆਲੋਚਨਾ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਤੀਕ੍ਰਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਲਗਾਏ ਗਏ ਭੌਤਿਕ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਸਦੀਕ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਜਾਣਕਾਰੀ 'ਤੇ ਬਣਾਇਆ ਸੀ ਨਾ ਕਿ ਨਿੱਜੀ ਗਿਆਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ। ; ਇਸ ਲਈ, ਉਸਦੇ ਮੌਜੂਦਾ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਦੇ ਦੇਖਿਆ ਸੀ; ਪਰ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਦੇ ਸਬੂਤ, ਭਾਵੇਂ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਬਨਵਾਰੀ ਲਾਲ ਦਾ ਇਹ ਬਿਆਨ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਉਸ ਦੇ ਇਸ ਕਬੂਲ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਆਪਣੀ ਤਾਕਤ ਗੁਆ ਬੈਠਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ ਵੀ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨ ਸਕਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਬਿਨਾਂ ਝਿਜਕ ਦੇ, ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਕਥਿਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਵਿਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਜੰਗੀ ਰਾਮ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਕਾਫੀ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੋਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਆਪਣੀ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀ ਰਾਮ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਜਗਤੂ ਅਤੇ ਪਾਲ ਚੰਦ ਸ੍ਰੀ ਬਾਰੂ ਰਾਮ ਦੇ ਏਜੰਟ ਸਨ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਥ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜ਼ਿਕਰਯੋਗ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਕੋਟੜਾ ਵਿਖੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਹ ਇਲਜ਼ਾਮ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੰਗੀ ਰਾਮ ਦੇ ਉਸ ਬਿਆਨ ਦੁਆਰਾ ਗਲਤ ਸਾਬਤ ਹੋਇਆ, ਜਿੰਨਾ ਉਸਨੇ ਦੋ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਇਸ ਬਿਆਨ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਗਵਾਹ ਦੇ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣ ਵਿਚ ਅਸਫਲ ਰਹੀ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਪੋਲਿੰਗ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਤੇ ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਗਵਾਹ ਦੀ ਗਵਾਹੀ ਜੇਕਰ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦੀ ਤਾਂ ਰੱਦ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਪਰ ਜੇ ਇਹ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਅੰਸ਼ਕ ਰੂਪ ਵਿਚ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਸਹੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦੋ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਪੂਰਨ ਸੀ। ਸਿੰਘ। ਜੰਗੀ ਰਾਮ ਦੇ ਬਿਆਨ ਤੋਂ ਹਾਈਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਅਨੁਮਾਨ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗੰਭੀਰ ਨੁਕਤਾਚੀਨੀ ਹੈ; ਯਾਨੀ ਉਹ ਜਗਤੂ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਹੈ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਹਰਕੇਸ਼ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 2. ਝੰਡੂ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਹੋਰ ਗਵਾਹ ਨੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿਹਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਜਿਰ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਝੰਡੂ ਅਤੇ ਜੰਗੀ ਰਾਮ ਦੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਕਿ ਜੰਗੀ ਰਾਮ ਨੇ ਜਦੋਂ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਜਗਤੂ ਇੱਕ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਸਹੀ ਸੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਜਗਤੂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਗਲਤ ਸੀ। ਜੇਕਰ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦਾ ਧਿਆਨ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਝੰਡੂ ਦੇ ਗੈਰ ਚੁਣੌਤੀ ਰਹਿਤ ਬਿਆਨ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਨਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਜੰਗੀ ਰਾਮ ਦੇ ਸਬੂਤ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਬਾਰੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਦੇ ਕੇਸ ਦੀ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਪੀਲੈਂਟ ਦਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ।

ਅਗਲੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਫਾਰਮ ਲਈ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਆਪਣੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਖੁਦ ਫਾਰਮ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਹਿੱਸੇ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਫਿਰ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨੂੰ ਫਾਰਮ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ

ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਉਕਤ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਸਹਿਮਤੀ ਦੇ ਟੋਕਨ ਵਿੱਚ ਸਾਈਨ ਇਨ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਏ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਤੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ; ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਸਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ, ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਸਨੂੰ ਦੁਸ਼ਮਣੀ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕਰਨ ਅਤੇ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਚੰਦ ਜਮਾਦਾਰ ਜਿਸ ਦੀ ਪਲਟਨ ਨਾਲ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਨੇ ਗਵਾਹੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿਚਲੇ ਫਾਰਮ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 48/1) 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਬਰੀ ਹੋਣ ਦੀਆਂ ਸੂਚੀਆਂ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਵਾਂਗ ਜਾਪਦੇ ਸਨ ਜੋ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਉਸ ਦੁਆਰਾ. ਇਸੇ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਵੱਲੋਂ ਸ਼ਰੀ ਓਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨਤੀਜੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਿਆ ਸੀ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੀ ਵਿਵਾਦਿਤ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣਗੇ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਸ਼ਰੀ ਕਪੂਰ, ਜਿਸ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ, ਨੇ ਉਲਟ ਰਾਏ ਦਿੱਤੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਸ ਵਿਰੋਧੀ ਸਬੂਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਸ਼ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਪੀਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਸਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਪੋਲਿੰਗ ਬੁਝ ਤੇ ਲਿਖਣ ਵਾਲੇ ਲਿਖਾਰੀ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ

ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ ਵਿੱਚ ਉਹ ਫਾਰਮ ਵੀ ਲਿਖਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪਾਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸੇ ਬੁਥ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਕਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਦੇ ਟੋਕਨ ਵਜੋਂ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਇਸ ਖੋਜ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਹੈ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸ਼੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਦੁਆਰਾ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਵਿਵਾਦਿਤ ਹੈ।

ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਸਨ ਕਿ ਕੀ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ; ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁੱਦੇ 29 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੋਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਕਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੀ। ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਪਰ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਉਕਤ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਵਾਹ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਸਹੁੰ ਖਾ ਕੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਕਿਸੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਲਈ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਜਾਪਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਇਹ ਸਿਰਫ ਮਾਹਰ ਹੀ ਦੱਸ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਓਵਰ-ਰਾਈਟਿੰਗ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਦਸਤਖਤਾਂ ਦੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਦਸਤਖਤਾਂ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। . ਇਹ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੂਰੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਮਜ਼ੋਰੀ ਲਈ ਜਾਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸ ਲਈ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਲਈ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ। ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ 6 ਫਰਵਰੀ 1958 ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਦੇਰੀ ਲਈ ਸਿਰਫ ਸਪੱਸ਼ਟੀਕਰਨ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ

ਫਿੱਟ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਦਸਤਖਤ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਤਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਨੇ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਨੂੰ ਮਹਿਸੂਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਹੀ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਆਪਣੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਨੂੰ ਇੱਕ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦਾ ਮਾਹਰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਹਸਤਾਖਰਾਂ 'ਤੇ ਗਵਾਹੀ ਦੇਵੇ ਤਾਂ ਉਸਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਉਸ ਤੋਂ ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਵਾਲ ਪੁੱਛਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ ਜਦੋਂ ਉਹ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਦੇ ਕੇਸ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਕਥਿਤ ਦਸਤਖਤ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਢੁਕਵਾਂ ਸਬੂਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ।

ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ; ਪਰ ਉਸਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਕਤ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਮਰਥ ਹੈ। ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਦੋਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਖੋਜ ਦੇ ਗੰਭੀਰ ਨਤੀਜੇ ਹੋਣਗੇ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪੂਰਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਪੋਲਿੰਗ ਏਜੰਟ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਮਾਹਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨਾ ਹਮੇਸ਼ਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਨੂੰ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਤੋਂ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 67

(1 ਦਾ 1872) ਹੋਰ ਗੱਲਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਤਾਂ ਦਸਤਖਤ ਉਸ ਦੀ ਲਿਖਤ ਵਿੱਚ ਹੋਣੇ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹਨ। ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 45 ਅਤੇ 47 ਨੇ ਉਹ ਤਰੀਕਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਦਸਤਖਤ ਸਾਬਤ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਧਾਰਾ 45 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਮਾਹਿਰਾਂ ਦੀ ਰਾਇ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕਿ ਧਾਰਾ 47 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਰਾਏ ਮੰਨਣਯੋਗ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਦੂਜੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਲਿਖਤ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਗੱਲ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਕਥਿਤ ਦਸਤਖਤ ਨੂੰ ਕਿਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ; ਪਰ ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਵੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਦਸਤਖਤ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੇ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਕਦਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਕੇਵਲ ਤਾਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਅਦਾਲਤ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਹੋਵੇ ਕਿ ਹਾਲਾਤੀ ਸਬੂਤ ਅਟੱਲ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅਨੁਮਾਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਅਜਿਹੇ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਦੀ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਤੱਥ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਦੇ ਹਨ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਫਾਰਮ 'ਤੇ ਦਸਤਖਤ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਸੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਪਾਏ ਗਏ ਹੋਰ ਤੱਥ ਵੀ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਲਈ ਕੇਸ ਦਾ ਵਾਜਬ ਸਮਰਥਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਅਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੋਕਿਆ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ 1 ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 123(7) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਭ੍ਰਿਸ਼ਟ ਅਭਿਆਸ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਖੋਜ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤੀ ਕੀਤੀ ਸੀ ਕਿ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਖੱਤਰ ਨੂੰ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਦਲੀਲ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਪਣੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ, ਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਨੇ ਸਾਨੂੰ ਵਸ਼ਿਸਟ ਨਰਾਇਣ ਸ਼ਰਮਾ ਬਨਾਮ ਦੇਵ ਚੰਦਰ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਨਤੀਜਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦੇਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਕਿ ਉਹ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੀਵਾਨੀ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੇ ਜ਼ਾਬਤੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਜੋ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਰਸ ਅਪਣਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦੀ ਹੈ, ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 136 ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ ਲਈ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਗੁਲਾਮ ਹਸਨ, ਜੇ., ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ। ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉਹ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 116 ਏ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਅਥਾਰਟੀ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀ, ਅਤੇ ਉਸੇ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਲਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਇਸਦੇ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੀਆਂ ਸਥਾਨਕ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੂਲ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਤਰਜੀਹੀ ਅਪੀਲਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ, ਇੱਕ ਆਮ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਪਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਆਧਾਰਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਆਰਡਰ 41, ਕੋਡ ਆਫ਼ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦਾ ਨਿਯਮ 22 ਜੋ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਕਰਾਸ-ਇਤਰਾਜ਼ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਵੀ 'ਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ

ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਕਿਸੇ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਇਹ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਚੋਣ ਰੱਦ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਅੰਤਮ ਸਿੱਟੇ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਉਸ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੋਰ ਖੋਜ ਜੋ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਜੜ੍ਹ ਤੱਕ ਜਾਵੇਗੀ, ਗਲਤ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਤਾਕਤ ਜਾਪਦੀ ਹੈ; ਪਰ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ। ਸ੍ਰੀ ਅਗਰਵਾਲ ਦਾ ਇਤਰਾਜ਼ ਇਹ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਨੂੰ ਇਸ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ; ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਆਧਾਰਾਂ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕਰਨ ਲਈ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਕਤ ਖੋਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਛੁੱਟੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਬਦਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੋਈ ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮੁਆਫ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਸੀਮਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਮੁਢਲੇ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਉਠਾਏ ਗਏ ਇਤਰਾਜ਼ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਾਂਗੇ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਨੂੰ ਮਾਫ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉੱਤਰਦਾਤਾ 1 ਦੁਆਰਾ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਇਸ ਖੋਜ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਦੇਰੀ ਕਿ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਫਾਰਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸੇ ਲਈ ਅਸੀਂ ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੂੰ ਇਹ ਨੁਕਤਾ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਏ ਗਏ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਦੋ ਨੁਕਤਿਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਢੁਕਵੇਂ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਵੱਡੇ ਬੈਂਚ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਗੁਣਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਵੱਲੋਂ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(2) (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਦੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਹੈ

ਉਠਾਏ ਗਏ ਹੁਣ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹਨ। 29 ਜਨਵਰੀ, 1956 ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸ਼੍ਰੀ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਕਰਨਾਲ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਰਾਜੌਦ ਹਲਕੇ ਦਾ ਉਹ ਵੋਟਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੋਟਰ ਸੀ। ਜਦੋਂ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਉਕਤ ਹਲਕੇ ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਉਕਤ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਐਂਟਰੀਆਂ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਉਸਨੇ ਪਹਿਲੀ ਫਰਵਰੀ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਜੋ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਜਦੋਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਸਬੰਧਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਸਨ, ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਆਪਣੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਦੋ ਘੰਟੇ ਦਾ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ। ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਮੇਂ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(2) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਉਸਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਪਣਾ ਹਲਫਨਾਮਾ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਦਾ ਨਾਮ ਵੋਟਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਵਜੋਂ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਨੰਬਰ 1,074, ਚੋਣ ਖੇਤਰ ਨੰ. 6. ਕਰਨਾਲ ਬਨੇਕੋਟ ਨੰ. 21, ਭਾਗ 10), ਪਰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੇ ਉਕਤ ਹਲਫਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਧਾਰਾ 36(2)(ਬੀ) ਤਹਿਤ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰ ਚੁੱਕਾ ਸੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਲੈਣ ਲਈ ਇਹ ਸਵਾਲ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਵੱਲੋਂ ਧਾਰਾ 36 (2) (ਬੀ) ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਸੀ?

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਵੈਧ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਲਈ ਲੋੜਾਂ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਦੀਆਂ ਉਪ ਧਾਰਾਵਾਂ (4) ਅਤੇ (5) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਢੁਕਵਾਂ ਹੋਵੇਗਾ

ਅਨੁਭਾਗ. ਉਪ-ਧਾਰਾ (4) ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਾਰੀ 'ਤੇ, ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਗਏ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਪ੍ਰਸਤਾਵਕ ਦੇ ਨਾਮ ਅਤੇ ਵੋਟਰ ਰੋਲ ਨੰਬਰ ਉਹੀ ਹਨ ਜੋ ਦਾਖਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ. ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਦੇ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਲਈ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਤਕਨੀਕੀ ਗਲਤੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜੇ ਭਗਵਾਨ ਲਈ ਆਪਣਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਆਪਣੇ ਹਲਕੇ ਦੀ ਸੂਚੀ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਨੰਬਰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਕੋਈ ਜ਼ਰਮਾਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਪੜਾਅ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੋਟਰ ਹੈ, ਉਸ ਹਲਕੇ ਦੀ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਜਾਂ ਉਸ ਦੇ ਸਬੰਧਤ ਹਿੱਸੇ। ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਰੋਲ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਜਾਂਚ ਦੇ ਸਮੇਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪੜਤਾਲ ਦੇ ਪੜਾਅ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਹ ਤਸੱਲੀ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੋਟਰ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਿਧੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 36, ਉਪ-ਧਾਰਾ (7) ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 33(5) ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀਆਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ, ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਹੋਣਗੀਆਂ ਕਿ ਸੰਬੰਧਿਤ ਐਂਟਰੀ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਵਿਅਕਤੀ ਉਸ ਦਾ ਵੋਟਰ ਹੈ। ਹਲਕਾ. ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੀਮ ਇਹ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੋਟਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਤਜਵੀਜ਼ਸ਼ੁਦਾ ਕਾਪੀ ਦੇ ਉਤਪਾਦਨ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਨਿਰਣਾਇਕ ਸਬੂਤ ਵਜੋਂ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਹਾ ਤੱਥ. ਇਸ ਲੋੜ ਨੂੰ ਜੇ ਭਗਵਾਨ ਅਤੇ ਵਾਪਸ ਪਰਤਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੁਆਰਾ ਸੰਕਲਿਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 33(5) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਕਾਰਨ ਉਸਨੂੰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(2) (ਬੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦਾ ਇਹ ਨਜ਼ਰੀਆ ਸਹੀ ਹੈ।

ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36 ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪ-ਧਾਰਾ (8) ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਇਸ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਵੈਧ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਉਹ ਉਮੀਦਵਾਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਜਾਇਜ਼ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੇ ਨੋਟਿਸ ਬੋਰਡ 'ਤੇ ਲਗਾਉਣ ਲਈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 36 ਦੀ ਉਪ-ਧਾਰਾ (1) ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀਆਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਹਰੇਕ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਵਿਅਕਤੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਦੇ ਸਮੇਂ ਅਤੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਹਾਜ਼ਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੇ ਉਮੀਦਵਾਰਾਂ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਰੀਆਂ ਵਾਜ਼ਬ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) ਫਿਰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਸਾਰੇ ਇਤਰਾਜ਼ਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰੇਗਾ ਜੋ ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਅਜਿਹੇ ਇਤਰਾਜ਼ 'ਤੇ, ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ 'ਤੇ, ਅਜਿਹੀ ਰਕਮ ਤੋਂ ਬਾਅਦ - ਮੈਰੀ ਇਨਕੁਆਰੀ, ਜੇ ਕੋਈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦਾ ਹੈ, ਉਪਰੋਕਤ ਉਪ-ਧਾਰਾ ਦੀ ਧਾਰਾ (ਏ), (ਬੀ) ਅਤੇ (ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦੱਸੇ ਗਏ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪੁੱਛ-ਪੜਤਾਲ ਸੰਖੇਪ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸਤ੍ਰਿਤ ਜਾਂ ਪਲੱਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਉਪ-ਧਾਰਾ (5) ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਸਿਵਾਏ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਦੰਗਿਆਂ, ਖੁੱਲ੍ਹੀ ਹਿੰਸਾ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਘਨ ਜਾਂ ਰੁਕਾਵਟ ਪਾਈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਸਬੰਧਿਤ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ

ਇਸ ਨੂੰ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਪੜਤਾਲ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇੱਕ, ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਆਪਣਾ ਫੈਸਲਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਦਰਜ ਕਰੇਗਾ ਜਿਸ ਮਿਤੀ ਨੂੰ ਕਾਰਵਾਈ ਮੁਲਤਵੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਉਪ-ਧਾਰਾ (2) (ਬੀ) ਉਹਨਾਂ ਕੇਸਾਂ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਧਾਰਾ 33 ਜਾਂ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਉਪਬੰਧ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਸੀ। ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਧਾਰਾ 33(5) ਅਤੇ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਧਾਰਾ 36 (2) (ਬੀ) ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਾ ਉਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਉਂਦਾ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਸੈਕਸ਼ਨ 33 (5) ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਪੀ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 36(2) (ਬੀ) ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ 'ਤੇ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕੇਸ ਹੈ ਜਿੱਥੇ * ਕਨੂੰਨ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਅਸਫਲਤਾ ਲਈ ਜੁਰਮਾਨਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਇਸ ਦਲੀਲ ਦੀ ਸਾਰਥਕਤਾ ਜਾਂ ਵੈਧਤਾ ਨੂੰ ਸਮਝਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 33 (5) ਦੀ ਲੋੜ ਲਾਜ਼ਮੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਡਾਇਰੈਕਟਰੀ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਖੁਦ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਉਕਤ ਲੋੜ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਵੀ ਕਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਇੱਕ ਖਾਸ ਨਤੀਜੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਉਕਤ ਲੋੜ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਨਤੀਜੇ ਲਈ.

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੁਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਜੋ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 36(4) ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ ਜੋ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ।

ਨੁਕਸ "ਜੋ ਕਿ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਅੱਖਰ ਦਾ ਨਹੀਂ ਹੈ"। ਲੋੜੀਂਦੀ ਕਾਪੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ, ਇਹ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਨੁਕਸ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਇੱਕ ਮਹੱਤਵਪੂਰਣ ਚਰਿੱਤਰ ਦਾ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਦਲੀਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਦਾ ਮੁੱਖ ਉਦੇਸ਼ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਵੋਟਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੋਟਰ ਹੈ। ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਸੰਤੁਸ਼ਟੀ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਮਾਮਲਾ ਹੈ; ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹ ਮੋਡ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਇਹ ਉਹ ਢੰਗ ਹੈ ਜਿਸਨੂੰ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨੂੰ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਜੈ ਭਗਵਾਨ। ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਾਪੀਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਅਤੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਧਿਕਾਰੀ ਕੁਦਰਤੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਇੱਕ ਵੱਖਰੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੋਟਰ ਸੀ। ਜੇ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਦੁਆਰਾ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਸੀ ਤਾਂ ਧਾਰਾ 36(2) (ਬੀ) ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਤੀਜੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜੇ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੀ ਤਸੱਲੀ ਹੁੰਦੀ ਕਿ ਜੈ ਭਗਵਾਨ ਕਿਸੇ ਵੱਖਰੇ ਹਲਕੇ ਦਾ ਵੋਟਰ ਸੀ ਤਾਂ ਹੀ ਉਸ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤੈਅ ਹੈ ਕਿ ਚੋਣ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਵਿਧਾਨਕ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਪਾਲਣਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮਹਾਜਨ, ਸੀ.ਜੇ. ਦੁਆਰਾ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਜਗਨ ਨਾਥ ਬਨਾਮ ਜਸਵੰਤ ਸਿੰਘ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਸੀ। "ਚੋਣ ਮੁਕਾਬਲਾ ਕਾਨੂੰਨ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਬਰਾਬਰੀ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਿਧਾਨਕ ਕਾਰਵਾਈ ਹੈ ਜੋ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਅਣਜਾਣ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਕੋਈ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਿੱਖਿਅਤ ਚੀਫ਼ ਜਸਟਿਸ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਹ ਕੁਦਰਤੀ ਨਿਆਂ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਜਿੱਤਣ ਵਾਲੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੀ ਸਫਲਤਾ ਵਿੱਚ ਹਲਕਾ ਜਿਹਾ ਦਖਲ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕੋਈ ਵੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਸਖ਼ਤੀ ਨਾਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।"

ਕਾਨੂੰਨ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਅਸੀਂ ਰਤਨ ਅਨਮੋਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਆਤਮਾ ਰਾਮ (1) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹਵਾਲਾ ਦੇ ਸਕਦੇ ਹਾਂ। ਕਿਸੇ ਤਕਨੀਕੀ ਜਾਂ ਅਸਪਸ਼ਟ ਚਰਿੱਤਰ ਦੇ, ਬੋਸ, ਜੇ. ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ "ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਰਸਮੀਤਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਸ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਤੱਤ ਉੱਥੇ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ" ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ ਸਹੀ ਸੀ ਕਿ ਜੇ ਭਗਵਾਨ ਦੇ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰਿਟਰਨਿੰਗ ਅਫਸਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਜ਼ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸ਼੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਨਜ਼ਰੀਆ ਨਿਰੋਲ ਤਕਨੀਕੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਸਾਰਥਿਕਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਪਹੁੰਚ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸ਼੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਗੁਪਤਾ (2) ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨਾਲ ਅਸੰਗਤ ਹੈ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬੋਸ, ਜੇ., ਨੇ ਤਕਨੀਕੀਤਾਵਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਰੁਝਾਨ ਨੂੰ ਅਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਹਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਹ ਉਹ ਪਦਾਰਥ ਹੈ ਜੋ ਗਿਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ਼ ਰੂਪ ਉੱਤੇ ਪਹਿਲ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ"। ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਨਿਰੀਖਣਾਂ ਦੇ ਦਾਇਰੇ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਦੀ ਕਦਰ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਗਏ ਨੁਕਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਅਤੇ ਸਬੰਧਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਉਮੀਦਵਾਰ ਵੱਲੋਂ ਨਿਯਮ 9(1)(i) ਅਨੁਸਾਰ ਆਪਣੇ ਕਿੱਤੇ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿਣ ਕਾਰਨ ਉਸ ਦਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਅਵੈਧ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਸ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸੀ.ਪੀ. ਦੀਆਂ ਧਾਰਾਵਾਂ ਤਹਿਤ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ। ਅਤੇ 1922 ਦਾ ਬੇਰਾਰ ਮਿਊਂਸਪੈਲਿਟੀਜ਼ ਐਕਟ III। ਇਹ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ

ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 23 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ 'ਤੇ ਆਰਾਮ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ "ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸ ਜਾਂ ਬੇਨਿਯਮੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ"। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਨਿਯਮ 9(1) (iii) (c) ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਿਆਂ, ਜੋ ਕਿ ਨਿਗਰਾਨ ਅਧਿਕਾਰੀ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਧਾਰਾ 23 ਦੀ ਰੋਸ਼ਨੀ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਕਿਸੇ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦੇ ਓ.ਸੀ. - ਕਪਸ਼ਨ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਬਿੰਦੂ 'ਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਅਸਫਲਤਾ ਕੇਸ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਸ ਤੋਂ ਉਲਟ ਵਿਚਾਰ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਉਲਟਾਉਣ ਲਈ ਬੋਸ ਸੀ. ਜੇ. ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵੱਲੋਂ ਅਪਣਾਈ ਗਈ ਨਿਰੋਲ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ। ਜਿੱਥੇ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਕਨੂੰਨ ਨੂੰ ਖਾਸ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕ ਖਾਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਉਪਰੋਕਤ ਲੋੜਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਇਹ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਜੁਰਮਾਨੇ ਦੀ ਧਾਰਾ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਇੱਕ ਤਕਨੀਕੀ ਪਹੁੰਚ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹੀ ਪਹੁੰਚ ਸੀ ਜੋ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਰਤਨ ਅਨਮੋਲ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਆਤਮਾ ਰਾਮ (ਸੁਪਰਾ) (1) ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਈ ਸੀ।

ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਨੇ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਮੋਹਨ ਰੈਡੀ ਬਨਾਮ ਨੀਲਾਗਿਰੀ ਮੁਰਲੀਧਰ ਰਾਓ (2) ਵਿੱਚ ਆਧਾਰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਵੀ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੀਕ੍ਰਿਬਡ ਕਾਪੀ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲਤਾ ਨਾਮਜ਼ਦਗੀ ਪੱਤਰ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਠਹਿਰਾ ਸਕਦੀ। ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ ਦੀ ਦਲੀਲ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ। ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੂੰ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33 (5) ਦੁਆਰਾ ਲੋੜੀਂਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਇਸ ਧਾਰਨਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 33(5) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦਾ 76. ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੋ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਇਸ ਵਿਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 33(5) ਵਿਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76 ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਟੈਸਟ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਵਿਕਲਪਿਕ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਸੰਬੰਧਿਤ ਵਿਧਾਨਕ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤੀ ਸਬੂਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 76 ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਇਹ ਨੁਕਤੇ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦੇ। ਸ੍ਰੀ ਦੁਆਬੀਆ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀਆਂ ਕੁਝ ਨਿਰੀਖਣਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਸੁਝਾਅ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਧਾਰਾ 33(5) ਅਤੇ 36(7) ਦੇ ਉਪਬੰਧ ਹਨ। ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਹੋਰ ਸਾਧਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤ ਨੂੰ ਰੋਕ ਨਾ ਦਿਓ ਕਿ ਉਮੀਦਵਾਰ ਦਾ ਨਾਮ ਸਬੰਧਤ ਵੋਟਰ ਸੂਚੀ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਔਬਟਰ ਹਨ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸੀਂ ਇਹ ਜੋੜਨਾ ਚਾਹਾਂਗੇ ਕਿ ਉਹ ਐਕਟ ਦੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਨੂੰ ਸਹੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਹੀਂ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਇਕ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ 1 ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਚੋਣ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਸਮੇਤ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਮਹਾਸਭਾ

Before ਟੀ.ਐਲ. ਵੈਂਕਟਾਰਮਾ ਅਈਅਰ, ਪੀ.ਬੀ. ਗਜੇਂਦਰਗੜਕਰ, ਅਤੇ ਏ.ਕੇ. ਸਰਕਾਰ, ਜੇ.ਜੇ.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਦਿੱਲੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਦਿ ਦਿੱਲੀ ਫਲੋਰ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਦਿੱਲੀ, ਜਵਾਬਦਾਤਾ

1955 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 211.

ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਐਕਟ (1922 ਦਾ XI)-ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤਾ- ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਾਰਾ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ-ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ

ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚੇ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਘਾਟਾ, ਪਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ-ਵੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਟਾਰ-ਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਹੈ-ਕਾਰਜ ਦੇ ਖਰਚੇ-ਦਾ ਮਤਲਬ।

ਇੱਕ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ: -

"ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਫਰਮ ਨੂੰ 750 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ ਅਦਾ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ ਸਮਝੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨ। ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚਿਆਂ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਘਾਟੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।"

ਉਪਰੋਕਤ ਧਾਰਾ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ:-

"ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 1936 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ. ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸਦੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ-ਪੱਖੀ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ।

ਆਯੋਜਤ, ਸਮਝੌਤਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਭ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ; ਸਮਝੌਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਯਕੀਨੀ ਬਣਾਉਣਾ ਸੀ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫੇ ਹਨ ਜੋ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੋਵੇਂ ਦੱਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਭੋਗ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵੰਡਣ ਯੋਗ ਮੁਨਾਫੇ ਹਨ, ਜੋ ਕਿ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਣਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ, ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਜ਼ਰੂਰ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਰਨ ਲਈ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ

ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ, ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਵਰਕਿੰਗ ਖਰਚੇ" ਸ਼ਬਦ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ।

1952 ਦੇ ਸਿਵਲ ਰੈਫਰੈਂਸ ਕੇਸ ਨੰਬਰ 18 ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 30 ਦਸੰਬਰ, 1952 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ ਅਪੀਲ।

H/s ਐਚ.ਜੇ. ਉਮਰੀਗਰ ਅਤੇ ਆਰ.ਐਚ. ਵੇਬਰ, ਵਕੀਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਮਿ.ਆਰ. ਹਰਦਿਆਲ ਹਾਰਡੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ, ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਫੈਸਲਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ

ਸਰਕਾਰ। ਜੇ.-1936 ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ, ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਨੇ ਇੱਕ ਫਰਮ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ। ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: -

"ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਫਰਮ ਨੂੰ 750 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾਵਾਰ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਜਾਂ ਅਜਿਹੀ ਮੂਲ ਰਕਮ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਸਮੇਂ-ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਡਾਇਰੈਕਟਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਾਜਬ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਕਮਿਸ਼ਨ. ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ। ਅਜਿਹੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚਿਆਂ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਘਾਟੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਪਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਹੋਰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।"

ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਕਮਿਸ਼ਨ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ 10 ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਇਸਦੇ ਲਾਭਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।

ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਅਦਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਦੇ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਸਵਾਲ ਉੱਠਿਆ ਹੈ। ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਅਫਸਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚੇ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਨੂੰ ਅਪੀਲੀ ਸਹਾਇਕ ਕਮਿਸ਼ਨਰ ਨੇ ਮੁਲਾਂਕਣਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ। ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੋਰ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕਮਿਸ਼ਨ ਨੂੰ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸਵਾਲ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਤੋਂ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ:

"ਕੀ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੰਪਨੀ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਪ੍ਰਬੰਧਕ ਏਜੰਟਾਂ ਵਿਚਕਾਰ 1936 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਵੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ 'ਤੇ, ਜਿਸ ਦੀ ਸੰਬੰਧਿਤ ਧਾਰਾ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਤੋਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ ਸਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਮਿਸ਼ਨ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।"

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਇਸ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਨਾਂਹ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ। ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਮਾਲ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ।

ਸਵਾਲ ਛੋਟਾ ਹੈ। ਇਹ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਬੇਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਖਰਚਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਅਜਿਹੇ ਮੁਨਾਫਿਆਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਲੱਗਦੇ ਹਨ। ਦਾ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਾਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਵਾਦ ਪੈਦਾ ਹੋਇਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਹੈ-ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਅਤੇ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਰੁਪਏ ਛੱਡ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ। 750 ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਜਿਸ ਦਾ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਗਿਣਨ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਵਿਵਾਦ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਹੀ ਨਿਰਮਾਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਲਾਭ, ਜਿਸਦਾ ਇੱਕ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਵਜੋਂ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ, ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਾਂ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਹਨ। ਫਿਰ ਅਸਲ ਉਸਾਰੀ ਕੀ ਹੈ? ਟੀ

ਸਮਝੌਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ "ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫਾ ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚਿਆਂ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਕਾਰਨ ਘਟਾਏ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਪਰ ਰਿਜ਼ਰਵ ਜਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਫੰਡਾਂ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ।" ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਚੀਜ਼ਾਂ ਨੂੰ ਛੱਡ ਸਕਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ, ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਕੁਝ ਹੋਰ, ਅਰਥਾਤ. ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ, ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ. ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਖਰਚੇ, ਕਰਜ਼ਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਘਾਟਾ ਹਾਲਾਂਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਸਾਰੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਹਨ ਜੋ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ, ਤਾਂ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਦੇ ਅਧੀਨ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਾਰੀਆਂ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਖਰਚੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਓਵਰਹੈੱਡ ਖਰਚੇ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੋਰ ਖਰਚੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕੀਤੇ ਗਏ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣਾ. ਇਹਨਾਂ ਨੂੰ "ਕਾਰਜ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ" ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਇਸ ਸਮੀਕਰਨ ਲਈ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਪਾਰਕ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਥੇ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਆਮਦਨ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਸਿੱਧੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਖਰਚੇ ਗਏ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਉਹ ਅਰਥ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਵਰਕਿੰਗ ਖਰਚੇ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਸਾਰੇ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ, ਤਾਂ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਘਾਟੇ 'ਤੇ ਵਿਆਜ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹਨਾਂ ਬਾਅਦ ਦੇ ਲਈ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ "ਵਰਕਿੰਗ ਖਰਚੇ" ਸਮੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਮਾਲੀਆ ਖਰਚਿਆਂ ਵਜੋਂ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਸੋਚਣ ਲਈ ਝੁਕਾਅ ਰੱਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਚੀਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਵੀ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਫਿਰ ਇਹ ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਕੀ ਹਨ? ਇਹ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰੇਗਾ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ "ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ" ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਕੀ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਬਾਰੇ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨਾਲ ਕੀ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਸਭ ਤੋਂ ਵਧੀਆ ਢੰਗ ਨਾਲ ਇਕੱਠਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੀ ਸਨ। ਧਿਰਾਂ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਨੌਕਰ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਤੈਅ ਕਰ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਾਭ ਜਾਂ ਕੋਈ ਲਾਭ ਨਹੀਂ। ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਹੋਵੇਗੀ। ਉਹ ਇਹ ਵੀ ਮੰਨ ਗਏ ਕਿ ਨੌਕਰ ਨੂੰ, ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਰਕਮ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ, ਉਹ ਜੋ ਵੀ ਸਨ, ਬੇਸ਼ਕ, ਇੱਕ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਅੰਕੜਾ ਹੋਵੇਗਾ: ਕੁਝ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਉਹ ਹੋਰ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ ਵੱਧ ਜਾਂ ਘੱਟ ਹੋਣਗੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ, ਇਸ ਲਈ, ਸਹਿਮਤ ਸਨ ਕਿ ਨੌਕਰ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਵਧੇਗਾ ਜਾਂ ਘਟੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਵੱਡਾ ਜਾਂ ਛੋਟਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹਾ ਕਿਉਂ ਕੀਤਾ? ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੋਚਦੇ ਸਨ ਕਿ ਇਹ ਨਿਰਪੱਖ ਸੀ ਕਿ ਨੌਕਰ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਉਸ ਲਾਭ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਦੇ ਕੰਮ ਦੁਆਰਾ ਮਾਲਕ ਲਈ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ: ਜਿੰਨਾ ਵੱਡਾ ਅਜਿਹਾ ਲਾਭ ਸੀ, ਨੌਕਰ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਉੱਨਾ ਹੀ ਵੱਡਾ ਸੀ।

ਅਤੇ ਉਲਟ. ਇਹ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ ਕਿ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸਹਿਮਤੀ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿ ਨੌਕਰ ਦੇ ਯਤਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਮੁਨਾਫੇ ਲਈ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਜਿਸਦਾ ਮਾਲਕ ਨੂੰ ਲਾਭ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਇਹ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਉਦੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਯਾਦ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਪਰਿਵਰਤਨਸ਼ੀਲ ਮਿਹਨਤਾਨੇ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਨੌਕਰ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਸੀ। ਸਮਝੌਤਾ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਨਾਫੇ ਨੂੰ ਸਾਂਝਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਸੀ; ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਮਾਲਕ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ। ਜੇ ਇਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਅਸਲ ਉਸਾਰੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਇਹ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਅਜਿਹੇ ਲਾਭ ਹਨ ਜੋ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਹਨ; ਉਹ ਅਜਿਹੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਦੋਵੇਂ ਦੱਸੇ ਅਨੁਪਾਤ ਵਿੱਚ ਭੋਗ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਉਹ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵੰਡਣ ਯੋਗ ਲਾਭ ਹਨ, ਵਿਭਾਜਿਤ, ਭਾਵ, ਮਾਲਕ ਅਤੇ ਨੌਕਰ ਵਿਚਕਾਰ। ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ, ਬੇਸ਼ਕ, ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਵਜੋਂ ਖੋਹ ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਨਾ ਤਾਂ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਨੌਕਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਰਿਹਾ ਹੋਵੇਗਾ; 'ਵਿਭਾਜਯੋਗ' ਸ਼ਬਦ ਉੱਥੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਸਮਰਥਨ ਦੇਣ ਲਈ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ. ਕੋਈ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਸਗੋਂ ਵਰਤੇ ਗਏ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਹੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਇਹ ਦੱਸ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਮਤਲਬ "ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ", ਵੰਡਣਯੋਗ ਲਾਭ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇੱਕੋ ਗੱਲ ਨੂੰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਬਿਆਨ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਕੋਈ ਇਤਰਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜੋ ਨਜ਼ਰੀਏ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ। ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਇੱਕ ਹਿੱਸਾ ਹੈ।

ਇਹ ਸ਼ਾਇਦ ਅਜਿਹਾ ਹੈ ਪਰ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਚਾਰੇ ਗਏ "ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ" ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੱਟਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਭਾਵ, ਵੰਡਣਯੋਗ ਲਾਭ ਜੋ ਇਕੱਲੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਮਨ ਵਿੱਚ ਸਨ।

ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਦੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਸੋਚਦੇ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ-ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ" ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਵੰਡਣਯੋਗ ਲਾਭ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ।

ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਾ ਸਾਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਥਾਰਟੀ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਮਾਰਦਾ ਹੈ। ਹੁਣ ਅਸੀਂ ਕੁਝ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਾਰ ਵਿੱਚ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਇਨ ਰੀ ਕੋਂਡਰਨ, ਕੋਂਡਰਨ ਬਨਾਮ ਸਟਾਰਕ (1), ਪੇਟੈਂਟ ਕਾਸਟਿੰਗ ਸਿੰਡੀਕੇਟ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਈਥਰਿੰਗਟਨ (2), ਵੁਲਕਨ ਮੋਟਰ ਐਂਡ ਇੰਜੀਨੀਅਰਿੰਗ, ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਹੈਂਪਸਨ (3) ਹਨ। ਰੀ ਜੀ ਬੀ ਓਲੀਵੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ (4), ਜੇਮਸ ਫਿਨਲੇ ਐਂਡ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਫਿਨਲੇ ਮਿੱਲਜ਼ ਲਿਮਿਟਿਡ (5), ਅਤੇ ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ ਕੰਸਟ੍ਰਕਸ਼ਨ ਕੰ., ਲਿਮਟਿਡ (6). ਇਹ ਕੇਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਸਾਰੇ ਉਹਨਾਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਲਈ, ਉਹ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਬਣਾਉਣ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹਨ ਜੋ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ, ਹਰੇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸ਼ਬਦਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਰੀ ਜੀ ਬੀ ਓਲੀਵੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਿਡ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਫੈਸਲਾ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਦਾ ਹੈ। ਕੋਰਟ ਆਫ ਅਪੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ (1942) 2. ਸਾਰੇ. E.R. 528 ਜਿਸਦੀ ਬਹੁਮਤ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ

ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਦੇ, ਲਾਰਡ ਗ੍ਰੀਨ ਐਮ.ਆਰ. ਨੇ ਚੇਤਾਵਨੀ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਵਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਦੀ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਪਹਿਲੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਿਹਾ (ਪੰਨਾ 532):- “ਉਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਸੱਚੀ ਉਸਾਰੀ ਤੇ ਟੀ.

ਵਿਵਾਦ ਵਿੱਚ ਉਥੋਂ ਦੇ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ, ਈਥਰਿੰਗਟਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਾਕੰਸ਼ "ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ਾ", ਵੁਲਕਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ "ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਇਆ ਮੁਨਾਫ਼ਾ" ਅਤੇ ਕੌਡਰਨ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ "ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ" ਵਾਕੰਸ਼, ਸਭ ਦਾ ਮਤਲਬ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਵਿਭਾਜਿਤ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਸਨ। ਪਹਿਲੇ ਦੋ ਕੇਸ ਅਤੇ ਤੀਜੇ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇਦਾਰੀ ਦੇ। ਉਹ ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਲਈ ਚਲੇ ਗਏ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਮੈਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਸਵਾਲ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਕੱਟੀ ਜਾਣੀ ਸੀ-----ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਉਹ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦਿਖਾਈ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਵੀ ਸਹਾਇਤਾ ਬਰਦਾਸ਼ਤ ਕਰਨ ਲਈ. ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਪਹਿਲਾ ਹਿੱਸਾ, ਉਹਨਾਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਝੌਤਿਆਂ ਵਿੱਚ "ਮੁਨਾਫ਼ੇ" ਜਾਂ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਦੇ ਅਰਥ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ, ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਭਾਸ਼ਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਵਰਤੀ ਗਈ ਭਾਸ਼ਾ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵੱਖਰੀ ਹੈ; ਅਤੇ ਫੈਸਲੇ ਦਾ ਦੂਜਾ ਹਿੱਸਾ, ਅਰਥਾਤ, ਕਿ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਕੱਟੀ ਜਾਣੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਕਹਿੰਦਾ ਹਾਂ, ਇੱਕ ਅਜਿਹਾ ਮਾਮਲਾ ਜਿਸ ਲਈ ਮੈਨੂੰ ਸੋਚਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਅਥਾਰਟੀ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।" ਪਹਿਲੇ ਕੇਸਾਂ ਵਾਂਗ, ਰੀ ਜੀ ਬੀ ਓਲੀਵੈਂਟ ਅਤੇ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਦਾ ਸਮਝੌਤਾ (1) ਵੀ ਇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਵੱਡੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭਾਰਤੀ ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਮਝੌਤਿਆਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹ ਸਬੰਧਤ ਸਨ। ਜੇਮਸ ਫਿਨਲੇ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ, ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ, ਸਮਝੌਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਨੋਟ

ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ, ਸੁਪਰ-ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਟੈਕਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਕੋਈ ਵੀ ਰਕਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਚੀਜ਼ ਹੈ ਜੋ ਮੁਨਾਫੇ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਸੀ ਕਿ ਕਿਉਂ ਇਹੀ ਸਿਧਾਂਤ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਦੀ ਡਿਊਟੀ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਦੋ ਟੈਕਸਾਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅੰਤਰ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੁਝ ਦਾ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸਾਰੇ ਵਖਰੇਵੇਂ ਦੇ ਆਧਾਰ ਸਹੀ ਸਨ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਸੋਚਦਾ ਸੀ ਕਿ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫੇ ਟੈਕਸ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਿੱਠਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ। ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਨੂੰ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਕਮਾਏ ਗਏ ਸਾਲਾਨਾ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਦਸ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕੁਝ ਕਟੌਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਜਾਂ ਹੋਰ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ., ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਵੀ ਸਨ, ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇਹ ਸਮਝੌਤਾ ਮੁਨਾਫਾ ਵੰਡ ਸਮਝੌਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਕੰਮਕਾਜੀ ਖਰਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੁਝ ਹੋਰ ਕਟੌਤੀਆਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣਗੀਆਂ, ਪਰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦਾ ਕੋਈ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ, ਅਸੀਂ ਇਹਨਾਂ ਫੈਸਲਿਆਂ ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਦੁਆਰਾ ਕਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਨਹੀਂ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਪਰ ਕਿਉਂਕਿ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਅਣਜਾਣੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸੋਚਣ ਦੀ ਗਲਤੀ ਵਿੱਚ ਪੈ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਕੇਸ (1) ਜੇਮਸ ਫਿਨਲੇ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਇਆ ਸੀ।

ਕੇਸ (1) ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਬਾਅਦ ਵਾਲੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ., ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਸ ਦੀ ਸ਼ੁੱਧਤਾ 'ਤੇ ਸ਼ੱਕ ਸੀ। ਇਹ ਨਿਰੀਖਣ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਹਨ ਕਿਉਂਕਿ, ਜੇਮਸ ਫਿਨਲੇ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਕੇਸ (1), ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਕੇਸ (2) ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਹੁਤ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਕੋਈ ਵੀ 1 ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਟਕਰਾਅ ਹੈ। ਵਾਲਚੰਦ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਕੇਸ (2) ਵਿੱਚ, ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ. ਨੇ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਦੱਸੇ ਅਤੇ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਸੀਂ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਪਦਾਰਥ ਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੁਝ ਕਹਿਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਸਮਝਦੇ ਕਿ ਕੀ ਬਿਊਮੋਟ, ਸੀ.ਜੇ., ਇਸ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ।

ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਸਾਡੇ 'ਤੇ ਇਹੀ ਦਲੀਲ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲੰਬੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਸਨ। ਹਰ ਇੱਕ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਹੋਣ ਦਾ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਸੁਭਾਅ ਹੈ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਐਸਟਨ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ (3) ਵਿੱਚ, ਜਿੱਥੇ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਨੂੰ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ ਦੇ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਉਪਬੰਧ ਬਣਾਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਲਾਭਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ੇਅਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ- ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਾਲ ਵਿੱਚ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਦਰ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪੰਨਾ 12 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਹਾਲਸਬਰੀ, ਐਲ.ਸੀ. ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਨਿਰੀਖਣ ਹੁੰਦਾ ਹੈ:

"ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਇੱਕ ਚਾਰਜ ਹੈ, ਜਿਸ ਚੀਜ਼ 'ਤੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਕੀ ਹੈ ਜੋ ਤੁਸੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ-ਤੁਹਾਨੂੰ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਕੱਟਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਹ ਪਤਾ ਲਗਾ ਲਓ ਕਿ ਲਾਭ ਕੀ ਹੈ, ਮੈਂ

ਸਮਝੋ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਇਨਕਮ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਖਰਚੇ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਕਿਵੇਂ ਬਣਾ ਸਕਦੇ ਹੋ।"

ਹੁਣ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸਟਨ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ, ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਰੱਖਣ ਤੋਂ ਰੋਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੌਜੂਦ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ, ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਇਹ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵੰਡ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਸੀ ਕਿ ਲਾਭ ਵੰਡ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਕਿਹੜੀਆਂ ਰਕਮਾਂ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਹ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਐਸਟਨ ਗੈਸ ਕੰਪਨੀ, ਕੇਸ (1), ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੈਦਾ ਹੋਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸਹਾਇਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦਾ ਹੈ।

ਨਾ ਹੀ ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਆਮਦਨ-ਕਰ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹਨ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਸਵਾਲ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਕੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤਹਿਤ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਮੰਨ ਲਵਾਂਗੇ ਕਿ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਇਹ ਆਮ ਸਮਝ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਅਥਾਰਟੀਆਂ 'ਤੇ ਵੀ ਦ੍ਰਿੜਤਾ ਨਾਲ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਚੁੱਕਾ ਹੈ, ਕਿ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ ਨੂੰ ਕੱਟਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤੇ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਮਤਲਬ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਹੁਣ ਰੀ ਜੀ ਬੀ ਓਲੀਵੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਦੇ ਸਮਝੌਤੇ (2) ਵਿੱਚ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਘੱਟ-ਗਿਣਤੀ ਦੇ ਵਿਚਾਰਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਆਪਣੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਆਧਾਰ ਬਣਾਇਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ। ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ, ਐਲ. ਸੀ. ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੀ ਰਾਏ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਸਦਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿੱਚ ਲਾਭ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਵੰਡਣਯੋਗ ਲਾਭ ਸੀ। ਦੇ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ

ਇਸ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਨਾਲ ਅਸੀਂ ਉਸ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਨੂੰ ਚਾਲੂ ਕਰਨ ਲਈ ਚਿੰਤਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਮੰਨ ਕੇ ਕਿ ਲਾਭ ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਅਰਥ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਉਸਨੇ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਕਿ ਕੀ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵਾਧੂ, ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਕਿਹਾ ਕਿ ਐਸਟਨ ਗੈਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕੰਪਨੀ, ਕੇਸ (1), ਨਾ ਹੀ ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਟੈਕਸ, ਕਿਉਂਕਿ, ਦੋਵੇਂ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਸਨ। ਉਸਨੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਪੀਲ ਕੋਰਟ ਇਹ ਸੋਚਣ ਵਿੱਚ ਗਲਤ ਸੀ ਕਿ ਲਾਭ ਅਤੇ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਡੈਬਿਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਜੋ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਵਾਧੂ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਲਾਭ ਟੈਕਸ. ਅਸੀਂ ਲਾਰਡ ਚਾਂਸਲਰ ਦੀ ਰਾਏ ਦੇ ਇਸ ਹਿੱਸੇ ਨਾਲ ਵੀ ਸਬੰਧਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ। ਇਹ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਸਿਰਫ਼ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਾਂ। ਦੂਜਾ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲਾ ਭਾਸ਼ਣ ਲਾਰਡ ਮੈਕਮਿਲਨ ਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਵਿਸਕਾਉਂਟ ਸਾਈਮਨ ਨੇ ਜੋ ਕਿਹਾ ਸੀ ਉਹ ਕਾਫ਼ੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਕਿਹਾ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਸ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਵੱਖਰੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਿੱਠਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਾਊਸ ਆਫ਼ ਲਾਰਡਜ਼ ਵਿੱਚ ਅਸਹਿਮਤੀ ਵਾਲੇ ਜੱਜਾਂ ਨੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਜੇਕਰ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ਾ ਸੀ ਤਾਂ ਇਹਨਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਦਿਰਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ ਕਿ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਮਝੌਤਾ ਲਿਆ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਅਸੀਂ ਅਸਹਿਮਤ ਵਿਚਾਰਾਂ ਤੋਂ ਕੋਈ ਸਹਾਇਤਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਕੇਸ, ਅਰਥਾਤ. ਐਨ.ਐਮ. ਰਾਇਲੂ ਅਈਅਰ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼ ਬਨਾਮ ਇਨਕਮ-ਟੈਕਸ ਕਮਿਸ਼ਨਰ, ਮਦਰਾਸ (2) ਨੂੰ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਗਿਆ। ਇਹ ਕੇਸ ਰੀ ਜੀ.ਬੀ. ਓਲੀਵੈਂਟ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਲਿਮਟਿਡ, ਐਗਰੀਮੈਂਟ (3) ਵਿੱਚ ਘੱਟਗਿਣਤੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਤਰਕ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦਾ ਵੀ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਅਪੀਲ ਦੇ ਅਧੀਨ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ 'ਤੇ। ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਦਾ ਹੋਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਨਹੀਂ ਸਨ ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਇਹਨਾਂ ਮੁਨਾਫ਼ਿਆਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਦੀ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ, ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕਟੌਤੀ ਸੀ। ਬਣਾਉਣ ਲਈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਇਸ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਆਮਦਨ-ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਵੱਖਰਾ ਸੀ, ਲਈ, (ਏ) ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, 1940 ਦੀ ਧਾਰਾ 12 ਦੇ ਅਧੀਨ। ਆਮਦਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਸੀ- ਟੈਕਸ ਮੁਲਾਂਕਣ; (ਬੀ) ਕਿ ਜਿੱਥੇ ਨਿਯੋਕਤਾ ਇੱਕ ਕੰਪਨੀ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਆਮਦਨ-ਟੈਕ ਸ਼ੇਅਰ-ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸੀਯੋਗ ਹੈ ਜੋ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਹੈ; (c) ਕਿ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦਾ "ਕਰਜ਼ਾ" ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਇੱਕ ਆਊਟਗੋਇੰਗ, ਅਤੇ (d) ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਿਸਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ . ਇਹਨਾਂ ਨੁਕਤਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਬੇਲੋੜਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਵਿਚਾਰ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਵੰਡਣਯੋਗ ਲਾਭ ਸਨ ਅਤੇ ਕੀ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਕਾਰਨ ਕਰਕੇ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਆਮਦਨ ਟੈਕਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਕਟੌਤੀਯੋਗ ਹੈ।

ਸਾਨੂੰ ਮੁਲਾਂਕਣ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਦਲੀਲ ਦਾ ਵੀ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਇੰਡੀਅਨ ਕੰਪਨੀਜ਼ ਐਕਟ, 1913 ਦੀ ਧਾਰਾ 87-ਸੀ 'ਤੇ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, 1936 ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਇੱਕ ਸੋਧ ਦੁਆਰਾ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰਬੰਧਕੀ ਏਜੰਟਾਂ ਦਾ ਮਿਹਨਤਾਨਾ ਕਿਸੇ ਕੰਪਨੀ ਦਾ ਉਸ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਸਾਲਾਨਾ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦਾ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਪ੍ਰਤੀਸ਼ਤ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸ਼ੁੱਧ ਮੁਨਾਫ਼ੇ ਦੀ ਗਣਨਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਆਮਦਨ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਟੈਕਸ ਜਾਂ ਡਿਊਟੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਕਟੌਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਨੂੰਨ ਸਰਵਵਿਆਪੀ ਵਪਾਰਕ ਅਭਿਆਸ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਇਸਲਈ, ਮੌਜੂਦਾ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਲਾਭ ਟੈਕਸ ਨਹੀਂ ਕੱਟਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ ਤੋਂ ਜਾਣੂ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿ ਸੈਕਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਅਭਿਆਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਪਰ ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਬੁਨਿਆਦ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਧਾਰਾ ਸੋਧ ਐਕਟ ਦੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪ੍ਰਬੰਧਨ ਏਜੰਸੀ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝੌਤਾ ਉਸ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਪਏਗਾ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਇਸ ਤੱਥ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਸਮਝੌਤਾ ਕਿਸ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਵਾਧੂ ਮੁਨਾਫਾ ਟੈਕਸ ਐਕਟ, ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਕਿਤਾਬ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਚਿੰਤਨ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਹੋ ਸਕਦਾ। ਜੇਕਰ ਸ਼ੁੱਧ ਲਾਭ ਵੰਡਣਯੋਗ ਲਾਭ ਹਨ, ਤਾਂ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਣ ਲਈ ਹਰ ਚੀਜ਼ ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਕੱਢਣ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਹੈ। ਮੰਨ ਲਓ ਕਿ ਸਮਝੌਤੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਇੱਕ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਲਗਾ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ 'ਤੇ ਇਕੱਲੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਇਸੈਂਸ ਫੀਸ ਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣ ਵੇਲੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣਯੋਗ ਮੁਨਾਫੇ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਵਿੱਚ ਕਟੌਤੀ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ। ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਬਣਾਏ ਗਏ ਸਵਾਲ ਦਾ ਜਵਾਬ ਦੇਵਾਂਗੇ।

ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ।

ਬੀ.ਆਰ.ਟੀ.

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:— ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਵਿਕਾਸ ਸ਼ਰਮਾ

ਟਰਾਂਸਲੇਟਰ